

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 56

van **LOES VANDROMME**

datum: 16 oktober 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Studenten lerarenopleiding - Leesmotivatie

Binnen de onderzoeksgroep Taal, Leren, Innoveren van UGent boog onderzoekster en lerarenopleider Vansteelandt zich de voorbije jaren over de volgende lastige vraag: "We weten dat de leesvaardigheid en leesmotivatie van onze kinderen en jongeren achteruitgaan, maar hoe zit het met de leeshouding van hun leerkrachten?"

Samen met de collega's van AP Hogeschool Antwerpen bevroeg ze studenten in het eerste en het laatste jaar van de lerarenopleidingen (zowel kleuter, lager als secundair).

"Van de startende studenten gaf bijna twee op de vijf aan dat ze niet graag lezen", zegt Vansteelandt. "Gelukkig gaat het op het einde van de lerarenopleiding nog maar over een kwart van de groep." In vergelijking met de studenten die graag lezen, leest deze groep niet alleen minder, ze vinden zichzelf ook minder leesvaardig. "Wat me ongerust maakt, is dat deze leerkrachten ook het minst bereid zijn om lezen te promoten in de klas", aldus Vansteelandt. "Een op de vier blijft in dat opzicht veel. Zij zijn de toekomstige rolmodellen van onze jongeren en hun houding speelt een cruciale rol in de kwaliteit van ons leesonderwijs."

Uit eerder algemeen onderzoek blijkt dat de motivatie van leerkrachten een invloed kan hebben op het gedrag in de klas en de motivatie van leerlingen. Als het belang duidelijk is, hoe kunnen we de tendens onder leerkrachten dan verklaren? "Ongetwijfeld is er niet één oorzaak van de ontleding, zoals dat ook niet het geval is bij kinderen en jongeren," zegt Vansteelandt, "maar het mag duidelijk zijn dat we waakzaam moeten zijn voor een vicieuze cirkel: kinderen lezen almaar minder graag en deze kinderen groeien vervolgens uit tot volwassenen die mogelijk voor de lerarenopleiding kiezen"

Een goede begeleiding van aspirant-leerkrachten en beginnende leerkrachten is cruciaal. Indien starters intensiever begeleid worden tijdens hun eerste jaren in de klas, dan kunnen we hen verder motiveren om in te zetten op taal. In het kader van het onderzoek ontwikkelde men een programma dat inzet op leespromotie en de eerste resultaten zijn positief: beginnende leerkrachten geraken geprikkeld door de mogelijkheden van boeken en veel leerlingen worden op hun beurt enthousiast.

Het liefst van al willen we 'superverspreiders' voor de klas, die het leesvirus uitdragen. Want leerlingen goed, graag en betrokken leren lezen is cruciaal omdat het een sleutelvaardigheid is in ons onderwijs én in onze maatschappij.

1. Hoe staat de minister tegenover de bevindingen van de onderzoekster?
2. Welke mogelijkheden ziet de minister om het leesvirus te verspreiden, vooral dan bij de studenten in de lerarenopleiding en de startende leerkrachten?
3. Is de minister van plan om over de bevindingen van dit onderzoek in overleg te gaan met minister van Cultuur Jambon om zo een gezamenlijk plan van aanpak voor te stellen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 56 van 16 oktober 2020

van **LOES VANDROMME**

1. De bevindingen van Prof. Iris Vansteelandt zijn (helaas) een bevestiging van de aandachtspunten die reeds uit eerder onderzoek duidelijk werden. Het genoemde doctoraal onderzoek levert ook verdiepende inzichten in de problematiek aan, specifiek voor wat de toekomstige leerkrachten betreft. Deze bijkomende informatie is relevant voor mijn onderwijsbeleid dat sterk inzet op de geïntegreerde benadering van technisch lezen, begrijpend lezen en leesmotivatie. Uit het onderzoek 'Van Knelpunt naar Speerpunt' (Jan t'Sas UA, 2019) wisten we al dat er nog veel ruimte is voor het uitwerken van een effectief leesbeleid als onderdeel van een sterk taalbeleid. We zijn daarom in deze legislatuur gestart met een aantal concrete en langdurige initiatieven.

De Prioritaire Nascholing en het traject 'Lezen op school' zetten in op de gedetecteerde noden rond lezen bij de huidige en de toekomstige leerkrachten. Vanuit deze twee strategische programma's worden 30 projecten uitgerold, elk met meerdere scholen en waarbij de lerarenopleidingen binnen de associaties hetzij trekker hetzij minstens nauw betrokken partner zijn wat zorgt voor Vlaanderenbrede zichtbaarheid. Dit duurzame aanbod loopt in nauwe samenwerking met de onderwijsverstrekkers en hun pedagogische begeleidingsdiensten, diverse culturele instanties (waaronder Iedereen Leest vzw), lokale partners zoals de bibliotheken enz. zodat -vanuit de praktijk- een breed lees- en kennisnetwerk kan ontstaan dat gevoed wordt door onderzoek zoals dat van Prof. Vansteelandt. Daarnaast werd door Taalunie, Odisee, AP Hogeschool, UGent, Iedereen Leest vzw en de Stichting Lezen een LeesScan ontwikkeld. Dit geeft deelnemende scholen (en op termijn alle Vlaamse scholen) de kans een unieke analyse te maken van hun leessituatie én daarnaast ook de gewenste, specifieke aanpak voor hun uitdagingen te bepalen.

Ook op de recente Cultuurdagen van de Canon Cultuurcel van het Departement Onderwijs stond lezen hoog op de agenda. Diverse initiatieven zoals de poëziemedaillon, de poëziesterren en auteurslezingen zijn lopende. Leerkrachten in spe worden door deze projecten in contact gebracht met een divers pallet aan literatuur en verkennen zo de mogelijkheden van instrumenten zoals de Wablieft-krant en de Wablieft-boekjes...

We zullen in deze legislatuur verder structureel inzetten op lezen, ook binnen de lerarenopleiding. Lezen is immers essentieel voor alle leren.

2. Startende leerkrachten en leerkrachten in opleiding nemen deel aan de hierboven vermelde, duurzame en Vlaanderenbreed verspreide programma's en projecten.

De Taalunie volgt de twee eerstgenoemde programma's ook structureel op, zodat we gelijktijdig met de uitrol ook de nodige informatie verzamelen voor continue verbetering en verdere verspreiding.

De Taalunie heeft het leesbeleid ook centraal gesteld in haar Meerjarenbeleidsplan 2020-2024. Ik hou als Voorzitter van het Comité van Ministers de vinger aan de pols voor wat de uitvoering ervan betreft.

3. Ik werk, zoals binnen het Comité van Ministers van de Taalunie is afgesproken, momenteel met de Minister van Cultuur een brede Lees Actie-Agenda uit, waarbij het de bedoeling is om de genoemde en idealiter bijkomende initiatieven te bundelen. Daarbij zal specifieke aandacht gaan naar doelgroepen zoals de (toekomstige) leerkrachten.

Door bundeling van de inspanningen op basis van de vastgestelde noden is het de bedoeling de lopende inspanningen zo impactvol mogelijk te maken.